

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020–2021

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Testul 7

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (60 pont)

A.

1. Explicit informații vizualizării a szövegből. Helyes válasz: d. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. **4 pont**

2. Szövegtömörítés, rövid válasz megfogalmazása a következő, szövegből vett információk alapján: *Az ékszerteknős nem utódgondozó, eredeti élőhelyén a tojások kiköltését a napra bízta. Mesterséges keltetés esetén gondoskodnunk kell a megfelelő páratartalomról és hőmérsékletről. Az ékszerteknős-tojások kiköltéséhez 95%-os páratartalom, illetve 27–29 °C-os hőmérséklet szükséges. A tojások forgatását kerülni kell. A kis teknősök 100–120 nap alatt bújnak ki a tojásból.* **5 pont**

3. Explicit információ vizualizării a szövegből. Minden jól elhelyezett pipa 1 pontot ér.

- ✓ fagyasztott apróhal
- ✓ légy
- ✓ vízibolha
- ✓ tubifex
- húsok
- ✓ szúnyoglárva
- szárított bolharák
- szárított marhaszív

5 pont

4. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
Az ékszerteknősök Észak- és Dél-Afrikából származó állatok.		x
A teknősök tojással szaporodnak.	x	
Az ékszerteknős nem eszi meg a hal csontjait és belsőségeit.		x
Javasolt, hogy a korábban sekély vízben tartott állatot fokozatosan szoktassuk hozzá a mélyebb vízhez.	x	

4 pont

5. Explicit információ vizualizării a szövegből. Minden kiegészítés 1 pontot ér. Helyes válaszok:

A tojások kiköltéséhez megfelelő páratartalom	95%
Az ékszerteknős számára ajánlott vízhőmérséklet	25–30 °C
Az ékszerteknős tartásához szükséges üvegterrárium alapterületének mérete	120 x 60 centiméter
A kis teknősök ennyi idő elteltével bújnak ki a tojásokból	100–120 nap
Az akvaterráriumban lévő víz javasolt mélysége	25 cm

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: Szeretnék örökbe fogadni egy ékszerteknőt, nagyon kedves állat, kis helyen is elfér, és nem zajos. A szüleim is beleegyeznének, és támogatnának abban, hogy megfelelő körülményeket tudjak neki biztosítani. Üvegterráriumot alakítanék ki, amiben úszni is tudna. Figyelnék a tisztántartásra, ezért megfelelő akváriumszűrővel látnám el, kavics- illetve sóderaljzatot alakítanék ki, hogy ki tudjon mászni pihenni vagy sütkérezni. Tehát megfelelő fűtött lakást rendeznék be neki, 25–30°C-os hőmérsékletre, ezért gondoskodnom kellene egy fűtőberendezésről és egy üveglapról is, amivel letakarjam, hogy a meleg vízben úszkáló teknős ne lélegezzen be hideg levegőt, mert könnyen tüdőgyulladásos lehet. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 7 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **7 pont**

B.

1. Beszédszándékok. Utasítás, tiltás, tanács megfogalmazása. Lehetséges válasz:

Utasítás: A teknős vizét tartjuk 25–30 °C-os hőmérsékleten!

Tiltás: Ne adjunk a teknősnek szárított húsételeket!

Tanács: Az akvaterrárium vizének tisztántartásához szerezzünk be nagyobb teljesítményű akváriumszűrőt!

Minden helyes mondat 2 pontot ér.

6 pont

2. Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközeinek azonosítása: deiktikus szerepű mutató névmás. Minden helyesen azonosított kifejezés/szó 2 pontot ér. Helyes válaszok:

Ezt megfelelően fűtött lakásban könnyen megteremthetjük.

ezt = a 25–30 °C-os hőmérsékletet

Ilyenek az apróbb halak is.

ilyenek = élő eleségek

Ezek súlyos vitaminhiányhoz és elhulláshoz vezethetnek.

ezek = a szárított bolharák, a szárított halak, a szárított marhaszív és a húсок **6 pont**

3. Az események nem tényszerű voltára utaló nyelvi eszközök. A felszólítómód-jeles igealakok jelentésének azonosítása. Helyes válasz: c. **4 pont**

4. A szórend, mondathangsúly és kontextus összefüggésének azonosítása. Helyes válasz: a. **4 pont**

5. Jelentés és kontextus. Jelentéstani kapcsolatok: poliszémia. Minden helyes mondat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok: Nagyapám régebben nyulakat tartott. A biológus betelepített néhány új fajt a mocsárba. A fűtőtesten egész télen ruhákat szárított a család. A horgász felesége sok halat fagyasztott ősszel. Minden más, a javítótanár által elfogadott helyes megoldás 1 pontot ér. **4 pont**

6. A modális jelentést kifejező főmondat szerepének azonosítása: Minden helyes válasz 2 pontot ér. Helyes válaszok: 1-c, 2-b, 3-b. **6 pont**

II. TÉTEL **(30 pont)**

1. Explicit információk visszakeresése a szövegből. A szövegben lévő tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése, gondolatok értelmezése és összefoglalása. Lehetséges válaszok: A levél címzettje: a nagymama – 1 pont; A levél feladója: ifj. Ékszer Tek(nős) – 1 pont; A köztük levő viszony: Ifj. Ékszer Tek(nős) levélben számol be nagymamájának új élőhelyéről, új gazdájával való viszonyáról, igyekszik megnyugtatni az aggódó nagymamát. Említést tesz barátairól és nejeéről is. – 2 pont. **4 pont**

2. Rövid válasz megfogalmazása, egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Az ifjú ékszerteknős értékeli azt, hogy Búz Benő kulturáltnak bizonyul: nem fogyaszt teknőslevest. Örül a teknős annak, hogy van úszásra alkalmas, megfelelő mélységű víz és száraz terület is a számára kialakított akvaterráriumban. Megnyugtatónak találja, hogy nincs egyedül, hanem nejevel és a haverokkal oszthatja meg élőhelyét. Elégedett a víz hőfokával is. A Nap melegét helyettesítő lámpát is megfelelőnek találja a számára oly kellemes sütkérezéshez, és úgy ítéli meg, hogy kap elegendő táplálékot is. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak

részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

3. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése, gondolatok értelmezése és összefoglalása. Érvék felkutatása, rendszerezése. Lehetséges válasz: A teknős emberkölyöknek nevezi Búz Benőt. Azt is megtudjuk, hogy tizenhárom éves fiúról van szó. Életkora miatt is érthető, de az Apukámgyereide humoros megnevezés is utal arra, hogy több dologban is segítséget kér az apjától. Nem rendelkezik elég tapasztalattal, információval ahhoz, hogy szakszerűen kialakítson egy ékszerteknős számára megfelelő életteret, hiszen nehezményezi a szövegbeli teknős, hogy nem helyezte el válaszfalat a víz és a száraz felület közé, nincs lejtős kialakítás sem a két felület között. A melegítést szolgáló lámpát az apa szerelte fel. Nem tudja Búz Benő, hogy a víz szűréséről is gondoskodni kellene. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **6 pont**

4. Témához, beszédhelyzethez való igazodás:

- (A kommunikációs körülményekhez való igazodás, utalás a beszédpartnerekre, a köztük levő viszonyra) – 3 pont, a beszédhelyzethez való részleges igazodás – 2 pont,
- A szöveg információira való utalás – 2 pont.
- A párbeszéd sajátosságainak minél pontosabb követése (közvetlen, kétirányú kommunikáció, a szerepváltás, formai követelmények betartása) – 5 pont; a párbeszéd sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.
- Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több, mint 5 hibatípus – 0 pont **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.